

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра _____ германо-романської філології та перекладу _____

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан/директор

Вороненко О.У.

“ 23 ” 06 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1.18 Вступ до мовознавства

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти _____

бакалавр

(бакалавр, магістр)

Факультет / інститут (назва інституту, факультету)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
ННІМВ	03 Гуманітарні науки	035 Філологія	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

Розробники: Літвінова М.М., доц., к.філол.н., доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та місце зв'язку)

(підпис)

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та місце зв'язку)

(підпис)

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та місце зв'язку)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії):

германо-романської філології та перекладу
(назва кафедри)

Протокол № 9 від 29 04 20 21 р.

Завідувач кафедри (голова предметної комісії):

(підпис)

Рудницька Н.М.

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету/інституту:

ННІМВ

(назва факультету/інституту)

Протокол № 10 від 22 06 20 21 р.

Голова методичної комісії:

(підпис)

Д'яченко Ю.Ю.

(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Профіль дисципліни (мета, предмет, завдання, знання і навички)

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних знань у галузі мовознавства та здатності їх використовувати в навчальній та професійній діяльності.

Метою проведення лекцій є забезпечення достатнього рівня теоретичних знань, що закладають основи лінгвістичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Метою проведення практичних занять є закріплення теоретичних знань, формування умінь працювати з навчальною та науковою літературою, орієнтуватися в колі проблем сучасного мовознавства.

Метою виконання самостійної роботи є систематизація, закріплення та розширення отриманих теоретичних знань у здобувачів вищої освіти; формування умінь самостійного пошуку та аналізу наукових джерел з питань сучасного мовознавства, розвиток пізнавальних здібностей (здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу).

Предметом дисципліни є основні поняття й положення, проблематика сучасного мовознавства; сутність знакової природи мови, її структура, закони функціонування й розвитку; характер взаємозв'язків мови й мовлення, мови й мислення; мови й суспільства, функції мови; види й властивості мовних одиниць і явищ різних рівнів; основні принципи системної організації мови; граматичні категорії, форми й значення, способи вираження граматичних значень; особливості генеалогічної та типологічної класифікації мов світу; основні методи дослідження мовних одиниць та явищ.

Завдання навчальної дисципліни: набуття здобувачами знань про закономірності будови, системної організації мовних одиниць, особливості функціонування мови в її зв'язках з людиною, культурою, історією, суспільством; базові мовні одиниці, поняття, явища й процеси; основні методи мовознавчих досліджень; вмінь осмислено оперувати лінгвістичною термінологією, користуватися мовознавчими науковими працями; використовувати набуті знання на заняттях з дисциплін мовної підготовки.

1.2. Програмні компетентності

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
3. Здатність бути критичним і самокритичним.
4. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
6. Здатність до усвідомлення мови як системи фонетичних, лексичних, граматичних засобів, яка розвивається і забезпечує потреби людини у спілкуванні та пізнанні.
7. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію, використовуючи знання про загальні закономірності будови, функціонування й розвитку лексичного складу.
8. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
9. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією в галузі філології для розв'язання професійних завдань.

1.3. Програмні результати навчання

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти отримає:

- вміння ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних навчальних та наукових джерел (лекції, підручники, навчальні посібники, наукові

статті) критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

- вміння організовувати процес свого навчання й самоосвіти для отримання сучасних знань в галузі мовознавства;
- розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, що пов'язані з розвитком філологічних знань;
- розуміння основних проблеми мовознавства та підходів до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів;
- знання й розуміння системи мови, що вивчається, вміння застосовувати ці знання у навчальній та професійній діяльності;
- вміння аналізувати та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;
- знання й розуміння основних понять, теорій та концепцій мовознавства, уміння застосовувати їх у навчальній та професійній діяльності;
- знання і розуміння принципів академічної доброчесності.

Для формування програмних результатів навчання здобувач вищої освіти повинен оволодіти наступними знаннями, вміннями та уявленнями.

Знати: основні проблеми, поняття, теорії та концепції мовознавства, систему та структуру мови, її природу, функції, рівні, методи досліджень мовного матеріалу.

Вміти: оперувати основними лінгвістичними поняттями і спеціальною термінологією в спілкуванні з професійних питань, ефективно працювати з інформацією з наукових джерел з мовознавчої тематики, аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють, організовувати процес свого навчання й самоосвіти, використовуючи інформаційні й комунікаційні технології.

Мати уявлення: про сучасні підходи до вирішення основних проблем мовознавства.

1.4. Навчальна робота за дисципліною

Статус дисципліни: обов'язкова

Семестр: 1 семестр

Обсяг дисципліни:

кредитів ECTS – 4

Вид контролю: іспит

Мова навчання: українська

Спосіб навчання: аудиторне навчання, заочне (дистанційне)

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри германо-романської філології та перекладу, які безпосередньо проводять заняття, за розкладом, або звернувшись з письмовим запитом до викладача через функцію «Повідомлення» на платформі Moodle (<http://moodle2.snu.edu.ua>).

1.5. Передумови для вивчення

Дисципліни, що забезпечують		
Семестр	Найменування дисципліни	Найменування теми
-	-	-
-	-	-
-	-	-

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання
Тема 1		
Лекція 1	<u>Стислий зміст.</u> Предмет, завдання, значення мовознавства. Напрями мовознавства. Зв'язок мовознавства з іншими науками. Природа і сутність людської мови. Мова як суспільне явище.	
Практичне заняття 1	Тема: Мовознавство в системі наук. <u>Стислий зміст.</u> Зв'язок мовознавства з іншими науками. Видатні світові та вітчизняні мовознавці. Напрями мовознавства: Етнолінгвістика. Соціолінгвістика. Психолінгвістика. Когнітивна лінгвістика. Комунікативна лінгвістика. Контрастивна лінгвістика. Лінгвістика тексту. Роль мови в житті суспільства.	Усна відповідь, участь в обговоренні.
Самостійна робота 1	<u>Стислий зміст.</u> I. Підготовка повідомлення в усній формі за темами: 1. Ідеї Александрійської лінгвістичної школи повною мірою відбилися у роботах Аполлонія Дискола. Підготуйте повідомлення про граматичне вчення цього александрійського вченого. 2. В «Мистецтві граматики» Діонісія Фракійського вперше визначені базові лінгвістичні поняття. Підготуйте повідомлення про наукову діяльність Діонісія Фракійського. 3. Серед п'яти арабських граматичних шкіл головними вважаються кувейтська та басрійська школи. Розкажіть про відомих представників цих філологічних шкіл. 4. Узнявши за основу класифікацію А. Шлегеля, В. Гумбольдт здійснив вичерпну типологічну класифікацію мов. Підготуйте повідомлення про наукові праці відомого вченого. II. Виконання письмового тесту за матеріалом лекції.	Тест, усне повідомлення
Тема 2		
Лекція 2	<u>Стислий зміст.</u> Походження мови. Еволюція мов. Мова і мислення. Мова і мовлення. Мова як знакова система. Система і структура мови.	
Практичне заняття 2	Тема: Походження мови. Мовна картина світу. Мовний знак. <u>Стислий зміст.</u> Гіпотези походження мови. Зовнішні причини мовних змін. Мовна картина світу. Теорія мовної відносності («гіпотеза Сепіра – Уорфа»). Мова, мовлення, мовленнєва діяльність. Лінгвістична концепція Фердинанда де Соссюра. Знакова природа мови. Властивості мовного знака. Рівнева будова мови: основні та проміжні рівні.	Усна відповідь, участь в обговоренні.

Самостійна робота 2	<p><u>Стислий зміст.</u> I. Підготовка повідомлення в усній формі за темами:</p> <p>1. Теорії походження мови були закладені давньогрецькими філософськими школами. Підготуйте повідомлення про теорії фюсей (від грец. physis – природа) та тесей (від грец. thésis – положення, встановлення).</p> <p>2. Відомий український мовознавець О. Потебня вважав, що думка виявляє себе через мову: «Мови тому тільки слугують позначенням думки, що вони є сутність засобів перетворення первісних, домовних елементів думки і тому можуть бути названі засобами створення думки». Розкажіть про теорію зв'язку мови та мислення О. Потебні.</p> <p>3. Аналізуючи поняття мовної та мовленнєвої системи, академік Л. Щерба зазначає: «Що таке сама мовна система? По-моєму, це є те, що об'єктивно закладено в цьому мовному матеріалі і що проявляється в індивідуальних мовленнєвих системах, які виникають під впливом цього мовного матеріалу». Розкажіть про погляди Л. Щерби на проблему мови та мовлення.</p> <p>4. Основні принципи семіотики вперше були сформульовані Ч. Пірсом. У своїх наукових творах, присвячених проблемі знаку, Ч. Пірс випрацьовує систему класифікації знаків. Підготуйте повідомлення про концепцію знаку Ч. Пірса.</p> <p>II. Виконання письмового тесту за матеріалом лекції.</p>	Тест, усне повідомлення
Тема 3		
Лекція 3	<p><u>Стислий зміст.</u> Мовна свідомість. Картина світу vs мовна картина світу. Функції мови. Мовна норма vs узус. Синхронія і діахронія в мові. Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні відношення між мовними одиницями. Методи дослідження мови: загальнонаукові і лінгвістичні.</p>	
Практичне заняття 3	<p><u>Стислий зміст.</u> (Концептуальна) картина світу vs мовна картина світу. Концепт. Функції мови (за Е. Сепіром, Р. Якобсоном, М. Кочерганом). Синхронія і діахронія в мові. Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні відношення між мовними одиницями. Методи дослідження мови: описовий (дескриптивний), структурний, зіставний, історичний, порівняльно-історичний.</p>	Усна відповідь, участь в обговоренні.
Самостійна робота 3	<p><u>Стислий зміст.</u> I. Підготовка повідомлення в усній формі за темами:</p> <p>1. «Свідомість відображає себе у слові, як сонце в маленькій краплині води. Слово відноситься до свідомості, як малий світ до великого, як жива клітина до організму, як атом до космосу. Воно і є малим світом свідомості. Осмислене слово є мікрокосмом людської свідомості». Визначте основні положення концепції Л.С. Виготського, яка викладена у книзі</p>	Тест, усне повідомлення

	<p>«Мислення і мовлення».</p> <p>2. Підготуйте повідомлення на тему «Трактування парадигматичних та синтагматичних зв'язків в лінгвістичній концепції Ф. де Сосюра».</p> <p>3. Підготуйте повідомлення на тему «Застосування експериментальних методів у сучасних лінгвістичних дослідженнях».</p> <p>4. До методів комунікативної лінгвістики, яка вивчає процеси спілкування людей з використанням живої природної мови, відносять семіотичний, прагматичний аналіз, дискурс-аналіз, контент-аналіз. Розкрийте сутність цих методів.</p> <p>II. Виконання письмового тесту за матеріалом лекції.</p>	
Тема 4		
Лекція 4	<p><u>Стислий зміст.</u> Фонетика як наука про звуки мови. Три аспекти вивчення звуків: фізичний, фізіологічний, лінгвістичний. Членування мовленнєвого потоку. Просодичні засоби. Класифікація голосних та приголосних звуків. Комбінаторні та позиційні звукові зміни. Фонологія як наука про фонемі. Фонема і звук.</p>	
Практичне заняття 4	<p><u>Стислий зміст.</u> Фонетика і фонологія: предмет дослідження, завдання. Мовленнєвий апарат людини. Акустичні властивості звуків. Сегментні фонетичні одиниці. Суперсегментні (просодичні) фонетичні одиниці. Ознаки голосних та приголосних звуків англійської мови. Синтагматично зумовлені фонетичні зміни.</p>	Усна відповідь, участь в обговоренні.
Самостійна робота 4	<p><u>Стислий зміст.</u> I. Підготовка повідомлення в усній формі за темами:</p> <p>1. Підготуйте повідомлення на тему «Артикуляційна характеристика голосних звуків в англійській мові».</p> <p>2. У мовознавстві склалося кілька теорій складу: експіраторна, мускульної напруги і сонорна. Розкрийте сутність цих теорій.</p> <p>3. Засновником теорії фонемі вважається І. Бодуен де Куртене. Підготуйте повідомлення на тему «Психологічна теорія фонемі І. Бодуена де Куртене».</p> <p>4. Видатний внесок в розвиток фонології внесли М. Трубецькой, Р. Якобсон, Л. Щерба. Підготуйте повідомлення про одного з цих вчених.</p> <p>II. Виконання письмового тесту за матеріалом лекції.</p>	Тест, усне повідомлення
Тема 5		
Лекція 5	<p><u>Стислий зміст.</u> Лексикологія як наука, що вивчає лексику. Розділи лексикології: семасіологія, етимологія, ономастика, фразеологія, лексикографія. Слово як універсальна семантична одиниця мови. Функції слова. Слово і поняття. Поняття та концепт. Значення слова. Денотат, сигніфікат, конотат. Типи лексичних значень слова. Слово та його варіанти. Розвиток значення слова.</p>	
Практичне	<u>Стислий зміст.</u> Лексикологія, її розділи та предмет	Усна відповідь,

заняття 5	вивчення. Слово як основна одиниця мови. Поняття лексеми. Слово, поняття, концепт. Лексичне значення слова та його структура. Типи лексичного значення. Мотивовані та немотивовані слова. Внутрішня форма. Народна етимологія. Типи семантичної деривації.	участь в обговоренні.
Самостійна робота 5	<p><u>Стислий зміст.</u></p> <p>I. Підготовка повідомлення в усній формі за темами:</p> <p>1. Фразеологія – це розділ мовознавства, що вивчає значення, вживання і походження стійких словосполучень. Назвіть основні ознаки фразеологізмів. Наведіть приклади класифікацій фразеологічних одиниць.</p> <p>2. Схарактеризуйте методи ономастичних досліджень: етимологічний аналіз; словотвірний аналіз; структурний аналіз; формантний аналіз; картографічний метод; статистичний метод; метод стратиграфії.</p> <p>3. Різні підходи до вивчення слова зумовлюють цілу низку класифікацій за різними критеріями (наприклад, за способом номінації, за морфологічною, фонетичною ознакою і т.і.). Підготуйте повідомлення на тему «Основні типи слів».</p> <p>4. Етнокультурний (національно-культурний, лінгвокультурний, культурний) компонент значення слова або фразеологізму є інформацією, яка відображає матеріальні й духовні цінності народу та асоціативно-образні уявлення носіїв мови. Підготуйте повідомлення на тему «Англійські фразеологізми з етнокультурним компонентом».</p> <p>II. Виконання письмового тесту за матеріалом лекції.</p>	Тест, усне повідомлення
Тема 6		
Лекція 6	<p><u>Стислий зміст.</u> Лексико-семантичні категорії: синонімія, антонімія, полісемія, омонімія.</p> <p>Хронологічний розподіл словникового складу мови: неологізми, історизми, архаїзми.</p> <p>Класифікація лексики за її походженням: рідна, запозичена. Причини запозичень. Пуризм.</p> <p>Соціально-територіальна диференціація лексики: загальноживана лексика та лексика обмеженого вживання (діалектизми, терміни, професіоналізми, жаргонізми, арготизми). Стилістичне розшарування лексики: стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика.</p>	
Практичне заняття 6	<p><u>Стислий зміст.</u> Системні семантичні відношення у лексиці: синонімія, антонімія, полісемія, омонімія.</p> <p>Хронологічна диференціація словникового складу мови. Класифікація лексики за її походженням. Запозичення. Пуризм. Соціально-територіальна диференціація лексики. Стилістичне розшарування лексики.</p>	Усна відповідь, участь в обговоренні.
Самостійна робота 6	<p><u>Стислий зміст.</u> I. Підготовка повідомлення в усній формі за темами:</p>	Тест, усне повідомлення

	<p>1. Контекстуальні синоніми в різних сполученнях виявляють різні відтінки свого значення та співвідносяться зі словами різних синонімічних рядів. Підготуйте повідомлення на тему «Контекстуальна синонімія у художній прозі».</p> <p>2. Підготуйте повідомлення на тему «Сучасні погляди науковців на проблему класифікації неологізмів».</p> <p>3. Молодіжний сленг – це соціолект, що складається зі слів та виразів, які використовує молодь для спілкування. Збагачення молодіжного сленгу відбувається шляхом запозичення з інших мов, жаргонів, літературної мови з переосмисленням значення, словотворенням та усіканням слів. Підготуйте повідомлення на тему «Джерела поповнення молодіжного сленгу» (на основі англійського/американського або українського молодіжного сленгу).</p> <p>4. Проаналізуйте відмінність між термінами «варіант», «просторіччя» та «діалект». Надайте класифікацію територіальних діалектів сучасної англійської мови у Великій Британії.</p> <p>II. Виконання письмового тесту за матеріалом лекції.</p>	
Тема 7		
Лекція 7	<p><u>Стислий зміст.</u> Граматика, її предмет та розділи. Граматичне значення слова. Граматичні способи. Поняття граматичної категорії, граматичної форми, парадигми. Словотворення. Критерії виділення частин мови. Граматичні категорії частин мови.</p>	
Практичне заняття 7	<p><u>Стислий зміст.</u> Предмет, завдання, розділи граматики. Типи граматичних значень слова та засоби їх вираження. Граматичні способи. Типи граматичних категорій. Словотвірні способи. Критерії виділення частин мови. Граматичні категорії частин мови в українській та англійській мові.</p>	Усна відповідь, участь в обговоренні.
Самостійна робота 7	<p><u>Стислий зміст.</u> I. Підготовка повідомлення в усній формі за темами:</p> <p>1. Підготуйте повідомлення на тему «Способи вираження граматичних значень».</p> <p>2. Підготуйте повідомлення на тему «Словотвірні засоби в англійській та українській мовах».</p> <p>3. Схарактеризуйте граматичні категорії іменника та прикметника в англійській мові у порівнянні з українською.</p> <p>4. Не розв'язаними проблемами класифікації частин мови залишаються повнозначний чи службовий статус займенників, числівників, прийменників, модальних слів, вигуків; прислівників. Наведіть приклади підходів сучасних мовознавців до визначення статусу цих одиниць (за вибором).</p> <p>II. Виконання письмового тесту за матеріалом лекції.</p>	Тест, усне повідомлення
Тема 8		
Лекція 8	<p><u>Стислий зміст.</u> Основні одиниці синтаксичного рівня.</p>	

	Словосполучення. Синтагма. Речення як комунікативна одиниця. Члени речення. Актуальне членування речення. Лінгвістика тексту. Текст. Дискурс.	
Практичне заняття 8	<u>Стислий зміст.</u> Словосполучення як предмет синтагматичного синтаксису (типи словосполучень, граматична та лексична валентність, типи синтаксичного зв'язку в словосполученнях). Синтагма. Ознаки речення. Класифікації речень. Члени речення. Типи синтаксичного зв'язку. Актуальне членування речення. Мовні засоби тема-рема-тичної організації речення. Лінгвістика тексту. Диференціальні ознаки тексту і текстоутворюючі категорії. Дискурс.	Усна відповідь, участь в обговоренні.
Самостійна робота 8	<u>Стислий зміст.</u> I. Підготовка повідомлення в усній формі за темами: 1. В сучасному мовознавстві триває дискусія щодо визначення словосполучення, синтаксичного зв'язку, ступеня семантичного злиття його компонентів. Проілюструйте прикладами різні позиції вчених з цього приводу. 2. Підготуйте повідомлення на тему «Класифікація речень в англійській мові». 3. Прокоментуйте висловлювання Т. А. ван Дейка про співвідношення тексту та дискурсу: «Дискурс – це текст плюс ситуація, а текст – дискурс мінус ситуація». 4. В сучасному мовознавстві існують різні класифікації типів текстів. Серед найбільш популярних є літературознавча типологія текстів – за літературними родами (лірика, епос і драма), літературними видами (роман, повість, новела – в епосі) та жанрами (роман – біографічний, детективний, історичний). Назвіть інші класифікації типів текстів, на основі яких критеріїв вони базуються. II. Виконання письмового тесту за матеріалом лекції.	Тест, усне повідомлення
Тема 9		
Лекція 9	<u>Стислий зміст.</u> Походження письма. Етапи його розвитку. Алфавіти та їх виникнення. Графіка. Орфографія. Орфоепія. Транскрипція. Транслітерація.	
Практичне заняття 9	<u>Стислий зміст.</u> Походження й основні етапи розвитку письма. Предметне письмо. Графічне письмо: піктографічне й ідеографічне. Фонографічне письмо: складове (силабічне) письмо, літерно-звукове (консонантно-звукове і вокалізовано-звукове). Перехід від консонантного до консонантно-вокального алфавіту. Латиниця, кирилиця, глаголиця. Графіка. Орфографія. Графо-вимовні невідповідності сучасної англійської мови. Орфоепія. Види транскрипції. Фонетична інтерференція. Транслітерація.	Усна відповідь, участь в обговоренні.
Самостійна робота 9	<u>Стислий зміст.</u> I. Підготовка повідомлення в усній формі за темами: 1. Розкрийте значення письма в історії суспільства, зосередьте увагу на предметному «письмі»,	Тест, усне повідомлення

	<p>пиктографії, ідеографії.</p> <p>2. Схарактеризуйте основні етапи розвитку фонографічного письма.</p> <p>3. Підготуйте повідомлення на тему «Походження латинського алфавіту».</p> <p>4. Визначте значущість вимовних норм для професійного становлення перекладача.</p> <p>II. Виконання письмового тесту за матеріалом лекції.</p>	
Підсумковий контроль		іспит

3. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Номер теми	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	всього	у тому числі					всього	у тому числі					
лк		пз	лб	завд	с-р-	лк		пз	лб	завд	с-р-		
1-й семестр													
1	12	2	2	-	-	8	16	2	2	-	-	12	
2	14	2	2	-	-	10	12	-	-	-	-	12	
3	12	2	2	-	-	8	11	-	-	-	-	11	
4	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14	
5	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14	
6	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14	
7	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14	
8	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14	
9	12	2	2	-	-	8	11	-	-	-	-	11	
Всього годин	120	18	18	-	-	84	120	2	2	-	-	116	

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
<p><u>Знати:</u> здобувач вищої освіти засвідчує фундаментальні знання термінів і понять курсу; виявляє глибокі знання мовної системи, рівнів мови, їх одиниць, усвідомлено застосовує теоретичні положення під час коментування, пояснення мовних явищ та фактів; з'ясовує причинно-наслідкові зв'язки у виявленні мовних закономірностей; самостійно здобуває знання, опрацьовуючи основну і додаткову літературу; використовує знання під час розв'язання пізнавальних завдань; володіє знаннями, здобутими у ході виконання самостійної роботи; володіє інформацією про найновіші досягнення у лінгвістичній галузі, вміє застосувати її для розв'язання практичних завдань.</p> <p><u>Вміти:</u> виконує вправи найвищої складності, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, аргументує власні дії, подає поширені коментарі до лінгвістичних явищ, не припускаючись помилок; здатен запропонувати власні шляхи і способи розв'язання лінгвістичних задач.</p>			
82 – 89	B	добре	зараховано
<p><u>Знати:</u> здобувач вищої освіти засвідчує повною мірою знання термінів і понять курсу; виявляє знання мовної системи, рівнів мови, їх одиниць, усвідомлено застосовує теоретичні положення під час коментування, пояснення мовних явищ та фактів; з'ясовує</p>			

<p>причинно-наслідкові зв'язки у виявленні мовних закономірностей; самостійно здобуває знання, опрацьовуючи основну і додаткову літературу; використовує знання під час розв'язання пізнавальних завдань; володіє знаннями, здобутими у ході виконання самостійної роботи.</p> <p><i>Вміти:</i> виконує вправи найвищої складності, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, аргументує власні дії, подає поширені коментарі до лінгвістичних явищ, не припускаючись помилок; спирається на знання різних підходів до тлумачення мовних фактів і закономірностей.</p>			
74 – 81	C	добре	зараховано
<p><i>Знати:</i> здобувач вищої освіти на належному рівні засвідчує знання термінів і понять курсу; виявляє знання будови мови, її рівнів та одиниць; студент належно ознайомлений з основною навчально-науковою літературою, але не виявляє обізнаності повною мірою з додатковою літературою; демонструє широку лінгвістичну компетенцію, але не завжди її достатньо для пояснення причинно-наслідкових зв'язків у мовній системі.</p> <p><i>Вміти:</i> виконує основні види практичних завдань, але не завжди правильно пояснює власні дії; допускає незначні помилки в поясненнях лінгвістичних закономірностей, аналізі мовних явищ; доречно і ефективно реалізує креативні підходи у розв'язанні різних видів завдань.</p>			
64 – 73	D	задовільно	зараховано
<p><i>Знати:</i> здобувач вищої освіти засвідчує задовільні знання термінів і понять курсу; виявляє знання будови мови, рівнів мови, їх одиниць; має фрагментарний, та не завжди усвідомлений характер засвоєної інформації; наводить приклади з лекцій та підручників, не завжди може запропонувати власні приклади; не застосовує знання у нових умовах або слабо орієнтується в тому, як їх застосувати; у процесі коментування спирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи.</p> <p><i>Вміти:</i> виконує вправи, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, але реалізує дії лише за аналогією; коментує мовні явища, але припускається помилок; у мовленні наявні деякі недоліки; тяжіє до творчого розв'язання лінгвістичних задач, але непослідовно або неповно їх реалізовує.</p>			
60 – 63	E	задовільно	зараховано
<p><i>Знати:</i> здобувач вищої освіти засвідчує достатні знання термінів і понять курсу; виявляє достатні знання будови мови, рівнів мови, їх одиниць; володіє фрагментарним, та не завжди усвідомленим обсягом засвоєної інформації; наводить приклади з лекцій та підручників, не застосовує знання у нових умовах; у процесі коментування спирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи.</p> <p><i>Вміти:</i> виконує основні вправи, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, але реалізує дії лише за аналогією; коментує мовні явища, але припускається помилок; у мовленні наявні недоліки.</p>			
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
<p><i>Знати:</i> здобувач вищої освіти засвідчує слабкі знання термінів і понять курсу; виявляє недостатні знання будови мови, рівнів мови, їх одиниць; демонструє низький рівень володіння теоретичним матеріалом, що зумовлено недостатнім опрацюванням навчально-наукової літератури; помиляється у процесі формулювання дефініцій, не може навести приклади.</p> <p><i>Вміти:</i> відчуває труднощі під час виконання простих вправ; допускає помилки у виявленні мовних одиниць, визначенні їх структури, семантики та функцій; помиляється у визначенні категоріальних властивостей.</p>			
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Знати: здобувач вищої освіти не засвідчує знання термінів і понять курсу, будови мови, рівнів мови, їх одиниць; не володіє теоретичним матеріалом; помиляється у процесі формулювання визначень, не може навести приклади; не обізнаний з науково-довідковою літературою.

Вміти: відчуває труднощі під час виконання простих вправ; допускає суттєві помилки у виявленні мовних одиниць, визначенні їх структури, семантики та функцій; помиляється у визначенні категоріальних властивостей мовних одиниць; не вміє застосовувати теоретичні положення у процесі розв'язання практичних завдань.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

5.1 Документи і форми навчально-методичного забезпечення дисципліни

5.1.1. Конспект лекцій з дисципліни «Вступ до мовознавства» (для здобувачів вищої освіти спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» (Електронне видання)) / Уклад.: М.М. Літвінова. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. – 60 с.

5.1.2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Вступ до мовознавства» (для здобувачів вищої освіти спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» (Електронне видання)) / Уклад.: М.М. Літвінова. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. – 40 с.

5.1.3. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Вступ до мовознавства» для здобувачів вищої освіти I курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» (Електронне видання) / Уклад.: М.М. Літвінова. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. – 30 с.

5.2 Джерела інформації

5.2.1. Дорошенко С. І. Загальне мовознавство : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / С. І. Дорошенко; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Київ: Центр навч. л-ри, 2006. – 283 с.

5.2.2. Карпенко Ю. В. Вступ до мовознавства: Підручник / Ю. В. Карпенко – К. : Видавничий центр «Академія», 2006. – 336 с.

5.2.3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства / М. П. Кочерган – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 368 с.

5.2.4. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти/ М. П. Кочерган – К.: Видавничий центр «Академія», 2006. – 463 с.

5.2.5. Левицький А. Е. Вступ до мовознавства: Навчальний посібник / А. Е. Левицький, А. В. Сингаївська, Л. Л. Славова – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 104 с.

5.2.6. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2008. – 711 с.